

V Praze 13. března 2025

Vážená paní předsedkyně,

obracíme se na Vás jménem dvou nejrepresentativnějších zástupců podnikatelů, firem, zaměstnavatelů a zaměstnanců členského státu, České republiky. Jsme dlouhodobě velmi znepokojeni současnou hospodářskou situací v Evropě, včetně aktuálních prognóz v souvislosti s evropským směřováním v oblasti ochrany klimatu, dekarbonizace a s tím nevyhnutelně související deindustrializace. Jisté naděje jsme vkládali do nového dokumentu EU – Clean Industrial Deal, jelikož jsme předpokládali, že Evropská komise vnímá měnící se svět, reálné možnosti a kontext dnešní doby, a že by tak mohl dokument realisticky reflektovat současný stav a budoucí možnosti Evropy. Mýlili jsme se.

Jedinou dobrou zprávou je, že si Evropa částečně začíná uvědomovat vážnost situace. Jinak však musíme konstatovat, že jde víceméně o další nepovedenou verzi Evropské zelené dohody, která stále trvá na závazku, který prostě a jednoduše není reálný, tj. snížit emise CO₂ o 90 % do roku 2040 a do roku 2050 být uhlíkově neutrální. V tomto ohledu nelze vnímat Clean Industrial Deal jinak, než že jde o smíření se s budoucím vývojem ve smyslu konce průmyslu v EU.

Clean Industrial Deal nepřináší žádná nová řešení, pouze navazuje na dosavadní směřování. Nezabývá se klíčovými faktory konkurenceschopnosti, které by vedly ke snížení energetických nákladů pro všechny, ale místo toho podněcuje vlády k převzetí části nákladů do státních rozpočtů, čímž se zvyšuje riziko „dotačních závodů“.

Evropské komisi chybí jasná ekonomicko-průmyslová strategie, která by ji připravila na globální mocenskou soutěž, jež nyní nabírá na intenzitě. Politická snaha o posílení obranyschopnosti a rozšíření zbrojních kapacit EU vyžaduje robustní evropskou průmyslovou základnu a zároveň minimalizaci jednotkových nákladů, aby byl tento projekt co nejefektivnější a sociálně přijatelný.

Stávající environmentální politikou si ovšem EU prodražuje klíčové vstupy pro toto úsilí – ocel, chemické suroviny i nezbytné strojírenské procesy. Za stávající situace tak bude výhodnější budovat dodavatelské řetězce v zahraničí, které budou velmi náchylné k výpadkům v případě rostoucího napětí. Lze konstatovat, že potřebu zvýšené bezpečnosti a autonomie Evropy ve svých návrzích Komise spíše ignoruje.

Představené návrhy v oblasti energetiky navíc zcela ignorují potřebu složitých mechanismů podpory pro jiné než obnovitelné zdroje. Základem energetické bezpečnosti jsou však stabilní zdroje nezávislé na počasí. Jde o nové jaderné i plynové zdroje, ale i zdroje uhelné. U zdrojů uhelných navíc platí diskriminace států, které historicky měly podmínky pro získání kapacitních plateb, vůči státům, jako je Česká republika, kde již tyto mechanismy není možné přijmout.

Kromě dopadů na podnikatele, firmy a průmysl jsou pak dlouhodobě ignorovány budoucí dopady na obyvatele Evropy. Jak Evropská zelená dohoda, Fit for 55 či EU ETS 2 postrádají vyčíslení dopadů na jednotlivé sociální skupiny obyvatel Evropské unie. Kolik miliard eur jsme vydali na zajištění sociální

koheze a nyní zcela ignorujeme hrozby spojené s jejím narušením a rozbitím.

Pomalu nastupující a budoucí ztráta konkurenceschopnosti oproti USA, Asii a dalším regionům s nevyhnutelnou deindustrializací Evropy pak povedou k zániku miliónů pracovních míst a sociálním nepokojům.

Jsme přesvědčeni, že je nutné zásadně revidovat klíčové dokumenty (Evropská zelená dohoda, Fit for 55, ETS I., ETS II.) a související cíle. Je nutné místo nesmyslných dotací a dalších a dalších povinností a byrokracie pro podnikatele odstraňovat překážky pro rovný konkurenční boj. Dále je nutné zajistit energetickou a surovinovou bezpečnost Evropy a otevřít prostor pro inovace a nová technologická, avšak realistická řešení.

Vážená paní předsedkyně, naše obavy, kritika, nervozita, ale i strach z budoucnosti Evropy pro další generace reflektuje pocity a názory miliónů občanů České republiky, které zastupujeme.

Žádáme Vás tedy:

- abyste tento silný hlas a zpětnou vazbu vnímala a dala mu dostatečnou pozornost;
- abyste zahájila neprodleně konstruktivní dialog a jednání se sociálními partnery nejen z České republiky za účelem změny nezvratných a Evropu ohrožujících změn.

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA
prezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR
prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR

Josef Středula
předseda Českomoravské konfederace odborových svazů